

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

16/29 Iunie.

Sibiu, 28 Iunie n.

Zi de jale e ziua de mâne. Zi de doliu pentru biserica noastră gr. ort. română și pentru întreg neamul românesc. Înainte cu 34 de ani în ziua aceasta, — era și atunci Sâmbătă, — la orele șase seara, spre asfințit de soare, a trecut la cele vecinice marele Arhiepiscop și Metropolit Andrei baron de Șaguna, obosit de munca jurișă, săvârșită în curs de un sfert de veac, pe toate terenele vieții noastre publice.

Pentru că el pe toate terenele a muncit și a — creat. A fost un spirit cu adevărat creator. De aceea, dela el avem tot ce avem. Până la el nimica nu era. El a dat viață unei dieceze întregi, până la el aflătoare în condițiunile cele mai umilitoare. El a deservit din mormânt și a adus la viață nouă vechea noastră metropolie, pierdută din negrija celor slabi din trecut. El a dat organizație bisericești noastre, ca și care nu are nici una dintre celelalte. El a dat îndrumare cultului românesc dela noi, și direcția de el stabilită, și combătută la timpul său cu atâta înverșunare, formează astăzi direcția corectă în politica națională românească.

Jalea care trebuie să ne cuprindă totdeauna când ne gândim la el e deci motivată, pentru că într-adevăr mare și luminat bărbat a fost, și bogate în rezultate au fost năzuințele sale, puse întru luminarea și fericirea poporului, căruia i-a consacrat întreaga sa energie și înțelepciune.

La sfântul mormânt din Rășinari, unde își doarme somnul lin marele Arhieru, să ne sboare deci gândul în momentele acestea de jale, și rugăciuni să adresăm ceriului, ca sufletul său să aibă în ceriu liniștea de care nu s'a prea bucurat pe pământ, — unde unii dintre ai săi nu l-au cunoscut, pentru că nu

voiau, ori nu puteau să-l cunoască, — și să planeze neconținut și asupra noastră, ca de cărările pe care el ni-le-a croit să nu ne depărtăm.

Rugăciunile noastre rostite în această zi de doliu să fie însă totodată și câte un vot solemn, o promisiune sfântă, că activitatea extraordinară a acestui luceafăr al nostru din trecutul mai recent, dorul său de muncă și de jertfire, are să ne servească și nouă de model, și dacă în trecut am negles ceva în privința aceasta, în viitor avem să îndreptăm. Promisiune solemnă să facem apoi, că vom ține și în viitor, cu toată sfințenia, la așezămintele noastre bisericești-școlare dela el moștenite, și le vom apăra până la ultima răsuflare. Promisiune sfântă să facem, că în spiritul său vom lucra la ridicarea măreței zidiri culturale-naționale, de el contemplată și inițiată, — și atunci e sigur, că el va rămânea și mai departe între noi, cum a promis când s'a dus dela noi, pentru că încuragându-ne și întărindu-ne, să ne facă să nu ne temem de atacurile ce vedem că s'au pornit de nou în contra noastră și în contra plăsmuirilor sale, pentru că se va deștepta în noi credința tăriei noastre de a putea învinge toate greutățile și toate năcazurile, așa cum el le-a învins, și credința aceasta ne va duce la limanul mântuirii!

Căderea banului croat. Conte Teodor Peiacevici, banul Croației și-a dat Marți dimisia, din motivul că deputații croați nu vreau să sisteze lupta parlamentară în contra proiectelor de lege referitoare la căile ferate. Fiind banul persoana de încredere a guvernului, misiunea sa era, să capaciteze pe Croații din dieta ungară, să nu facă obstrucție, să nu facă greutăți guvernului, și în scopul împlinirii acestei misiuni venise el bolnav la Budapesta, dar după ce a văzut, că intervenția sa nu e încoronată de succes, a tras consecințele și a dimisionat. Gu-

vernul unguresc i-a primit dimisia, și prim-ministrul Wekerle a plecat Marți sara la Viena, pentru a o prezenta Mariestății Sale. Mercuri la orele 10 prim-ministrul Wekerle a fost primit apoi în audiență din partea M. Sale, și imediat după dânsul dimisionatul ban al Croației, contele Peiacevici. Guvernul a propus pe Rakodczay Sándor de nou ban al Croației, pe care M. Sale l-a și numit. Noul ban era mai înainte președinte al tablei septemvirale din Zagreb. Chestia croată a intrat cu schimbarea aceasta într'un stadiu nou, poate mai periculos, pentru că deputații croați din dieta ungară au luat firma hotărâre să nu cedeze la nici un cas, ci să ducă lupta mai departe.

Școalele noastre.

II.

Nu mai suferă nici o îndoială, că interesele noastre bisericești și naționale reclamă în mod imperativ, ca cât numai se poate să așezăm învățători de categoria I, adecă susținuți de biserică, aleși de popor și întăriți de Consistor.

În serviciul bisericești și al cultului noastre naționale acestia ne vor face cele mai prețioase servicii, ei vor fi împreună cu preoții adevărații apărători ai bisericești noastre în comunele bisericești, și puterea discreționară a organelor statului și a celor administrative pe ei mai puțin îi va atinge, pentru că înșiși disciplinarea lor cade în competența organelor bisericești, și numai în linia a doua în competența comisiunii administrative a comitatului și respective a ministrului.

Dar mai presus de toate numai în școalele susținute curat din mijloacele poporului și ale bisericești, — se mai pot propune toate obiectele de învățământ în limba maternă, din manuale aprobate de biserică și după planul de învățământ statutor de autoritatea bisericească.

În școalele, ale căror învățători

primesc ajutor dela stat până la o mie — ori preste o mie coroane, trebuie să se propună computul, istoria, geografia și drepturile și datorințele cetățenești în limba maghiară, după planul ministerial și din manualele impuse de autoritățile școlare ale statului.

De aici va vedea oricine, fie cât de mărginit, prețul cel scump care revine să-l dăm în schimbul banilor ce ni-i oferă statul, — și socotim, că comunele noastre bisericești sunt datoare să facă cele mai îndrăznețe și cuatezate eforturi, ca să asigure salariul statutor de lege — anume salariul fundamental de 1000 coroane, și cele 8 cuncuenții, cari ajung la maximum de 1000 coroane după 40 ani de serviciu, — adecă două de câte 200 cor. și șasă de câte 100 coroane.

Se impune deci ca să capacitem poporul, să-i spunem primejdia ce o învovă în sine ajutorul dela stat, și precum până aci s'au ferit oamenii nostri de școalele de stat, și chiar și de cele comunale, credem, că mai cu temei se vor feri acuma, când știu, — că pierd dreptul de a-și alege ei pe învățătorii lor, și mai presus de toate, că obiectele cele mai de căpetenie au să se propună în limba statului, așa, că vom avea școale cu două limbi de propunere, la pruncii dela 6—12 ani.

După datele statistice ce ne stau la dispoziție avem circa 1000 de învățători în arhiepiscopie — dintre cari eliminând pe cei fără pregătire, tolerați, ne rămân 800 de învățători, de a căror soarte ar fi să se îngrijască poporul nostru.

Populațiunea de 800,000 suflete a arhiepiscopiei noastre reprezintă un număr respectabil, o putere numerică, cum nu o are nici o confesiune din patrie, și dacă ar fi și entuziasmul și dragostea către țară și limba românească, cum de mare este numărul populațiunei — darul donaic al guvernului, ar afla

FOIȘOARĂ.

Schite

din viața sculptorului Alexandru Liuba.

— Stipendii și ajutoare. —

(Fine).

III. Stipendiu și ajutoare dela ministrul unguresc de culte.

Sofronie în 9 Aug. 1898 îmi scrie: „Alexandru prin inspectorul nostru de școale Dr. Dengi a făcut recurs la ministrul de culte unguresc, ca să capete stipendiu de stat. De acolo a primit răspuns, ca să facă niște modele și în luna lui Martie 1899 să se trimită la comisiunea denumită spre acest scop la Budapesta.”

Sofronie în 1 Aprilie 1899 îmi scrie: „Alexandru a primit dela inspectorul nostru de școale din Lugoj Dr. Dengi o înștiințare tipărită despre un concurs pentru stipendii de stat pe seama studenților născuți în țară, dar cari învăță la Belle Arte în străinătate. L-am îndrumat ca să concurgă și Alexandru, și a luat mai multe modele și le-au străformat în gips, dar din lipsă de spese de transport și de

vamă a trimis numai 3 modele în greutate de 47 de chilo, iar recursul l-a trimis în 2 Martie 1899 la adresa „Országos művészeti képzőintézet Budapestén”, dar despre celelalte modele mai mari a trimis numai fotografii.”

Sofronie în 29 Maiu 1899 îmi spune, că ministrul unguresc de culte Wlassits a zis cătră dl George Serb, că numai de va avea alt concurent testimonii mai bune vor respinge pe Alexandru.

Sofronie în 9 Oct. 1899 îmi scrie: „Alexandru dela Pesta nu a căpătat decât un ajutor de 100 fl. un blăstămat i-a ascuns modelele ce le-a trimis la concurs; și recursul și modelele nu au fost predate comisiunii cenzurătoare, când s'a ținut ședința. Am scris dlui Dr. Emil Babeș ca să cerceteze, și acesta a dat de modele, cari erau puse într'o chilie, nefind introduse nici în index, că le-au primit la minister. Aceasta s'a făcut cu voia, fiindcă nu numai testimoniile, ci și modelele lui Alexandru erau cele mai bune. Dl Dr. Titus Babeș mergând la minister a făcut gură mare în contra abuzului și atunci lui Alexandru i-s'a votat 100 fl., despre care am pomenit la început. Noi nu am

vrut să primim acei bani, dar bătrânul Babeș ne-a zis, ca să-i primim”. (Ce împrejurări triste).

Sofronie în 2 Martie 1900 mă înștiințează: „Alexandru în 7—8 Martie va trimite recursul său la Pesta pentru un stipendiu de stat. Sunt vre-o 30 de locuri, pentru pictură câte cu 300 fl., pentru sculptură câte cu 600 fl. pe an. Trebuie să mai cerc, dacă nu voi căpăta nu știu ce să mai fac.”

Sofronie în unele epistole atinge, că Alexandru a căpătat o recomandățiune foarte bună dela profesorul său Rueman, pentru că o arete ministrului de culte din Budapesta. Între documentele lui am aflat-o, e datată din 27 Iulie 1900, subscrisă de prof. Rueman și legalizată de academie. Într'altele se zice: „Liuba, afară de studiile bune după natură, în semestrul din urmă mai multe proiecte bune proprii le-a transformat în figuri. Ca Liuba acele să le poată executa în mărime naturală, are lipsă de un ajutor, pentru aceasta cu căldura cea mai mare îl recomand. Lucrurile de sine stătătoare pretind spese mai mari, decât spesele de studiu în clase.”

Acum trecând peste multe împrejurări viu la rezultatul, că Gräzenstein, deputatul cercului Oravița, pentru Alexandru Liuba a mijlocit un stipendiu de stat, și ministrul ung. de culte prin decisiunea din 26 Oct. 1901 nr. 74038 înștiințează pe Al. Liuba, că i-s'a asemnat 600 cor. (300 fl.) stipendiu pe un an.

Sofronie în epistola din 10 August 1906 îmi răspunde: „Alexandru dela ministrul unguresc a primit odată ajutor de 100 fl., odată stipendiu pe un an 300 fl. și încă odată 150 fl., laolaltă 550 fl.”

Un adaus. Al. Liuba după ce a absolvat academia de sculptură cu succesul cel mai bun a dat rugare cătră ministrul unguresc de culte, că amăsorat calificațiunii sale să i-se dea un post, după împrejurări să se denumească de profesor de sculptură. Viceșpanul din Caraș-Severin în 30 Dec. 1903 nr. 37860 îl înștiințează pe Liuba, că la minister nu este în vacanță atare post, în care rugătorul s'ar putea denumi.

IV. Favoruri dela regentul din Bavaria.

Sofronie în 9 Aug. 1898 îmi scrie: „Alexandru s'a purtat și în anul acesta foarte bine. Din cauza aceasta i-s'a ier-

uși și inime închise, căci s'ar veni în calcul mediu ca 1000 suflete să poarte grija unui învățător, deci de tot sufletul 2 coroane la an.

Cea mai numărătoasă familie de câte 6—8 membri ar trebui să plătească la an 12—16 coroane, și am salva întreagă situația.

Până aci pentru susținerea învățătorilor din arhidieceză din diferite isvoare s'au dat la an numai 600.000 cor., o sumă destul de modestă.

După legea cea nouă, va trebui să jertfim pentru toți învățătorii la an 1.600.000 cor., deci netto un milion mai mult, socotind la fiecare învățător maximul de 2000 cor., salar și cuincuenii, sumă ce de fapt numai în cazuri foarte rare vine liquidată, fiindcă cei mai mulți învățători nu ajung să împlinescă 40 de ani, ci unii se retrag cu 15 și 20 de ani dela cariera cea grea și oboitoare.

La această jertfă mare nici cei mai optimiști nu ne putem aștepta, pentru că de tapt în unele părți nu s'ar putea încasa și forțarea peste puterile poporului ar produce adevărată răscoală în sinul populației.

Ce este deci de făcut?

În comunele din așa numitul „fondul regesc” cu începere dela anul 1908 îi stă la dispoziția consistorului o sumă de 26.000 cor. dela universitatea săsească, cu care se pot ajuta cel puțin 52 comune cu câte 500 cor., restul are să se dea din venitele de până aci, din casele bisericesti, caselle allodiale și din câte un arunc pe popor.

Mai ales comunele bisericesti cu câte 2—3 și 4 posturi de învățători, vor trebui ajutate în prima linie. Mai rău stăm cu celelalte părți ale arhidiecezei în așa numitele comitate. Pentru toate acele comune bisericesti, multe la număr și sărace, ne stă la dispoziție abia 17.000 cor. din budgetul fondului școlar și al fondului general administrativ. Aici deja numai poate fi vorba de o ajutorare mai generală, ci ajutorarea va trebui să se mărginească la anumite centre, cari trebuie susținute cu orice preț, și cel puțin în 2—3 comune din fiecare protopopiat, trebuie să îngrijim ca să asigurăm independența școlii și a învățătorului, ca aceste să devină școli centrale cu limbă de propunere românească, la cari se alerge și pruncii din satele vecine.

La ajutor din centru vor putea conta deci numai acele comune, cari garantează cu acest ajutor suma

de 2000 cor. pentru fiecare post de învățător.

Celelalte comune însă vor trebui în interesul lor să facă tot posibilul ca să asigure salarul de 1000 cor. ca prin aceasta să le rămână neștirbit dreptul de a și alege ele pe învățătorul, pentru că să-ți dai un drept din mână pentru o sumă de 400 coroane la an, presupunând că până aci ai dat cele 600 cor., este nu numai păcat strigător la cer, dar este o primejdie, care invoală în sine cele mai mari complicații, pentru că învățătorul denumit are alt stăpân și interesul lui de a face servicii patriotice îl va aduce în conflicte continue cu poporul, conflicte cu urmări grave și neprecalculabile pentru școală și biserică peste tot.

N. Ivan.

Din România.

Interpelările dlui Iorga. Trecând camera română peste lucrările de constituire, Marți, în 25 Iunie nou, dl deputat N. Iorga a primit cuvântul, pentru a-și desvolta interpelările pe cari le anunțase guvernului imediat cum a intrat ca deputat în cameră. A spus dl Iorga, că actuala cameră e prima în felul ei, care se prezintă cu un program bine definit, și prin urmare va asculta în tăcere și cu atenție toate părerile. Pe baza programului din manifestul regal s'au ales reprezentanții de azi din parlament, putem deci striga „Trăiască regele democrat!” Ne-am adunat aci cu toții pentru a face o frumoașă operă, pentru a realiza reformele, de care are nevoie țara noastră.

Dl Iorga arată apoi că n'a venit să facă intrigi, și nici n'a fost pus la cale pentru a face intrigi, ci în deplină conștiință dsa vrea să atragă atenția guvernului asupra câtorva lucruri însemnate.

După o introducere mai lungă dl Iorga ajunge la răscoalele țărănești. Țăranul nostru, spune dsa, e cel mai nenorocit dintre țărani din toată Europa; e sărac, incult și îndepărtat dela toate drepturile cetățenești.

Pentru prezent se poate ca aceasta să pară fără interes, dar pentru viitor e un rău foarte mare, căci noi numai pe țărănime ne putem răzîmi. În ce privește cauza răscoalelor, dl Iorga o atribuie trustrilor arendășești. Se ocupă mai pe larg cu evreimea din Moldova și în special de cea din Botoșani. Spune apoi că originea răscoalelor este sărăcia, situația economică. Nu poate fi vorba de o organizare a răscoalelor, iar întrucât privește Muntenia, unde s'au comis sălbătăcii, acestea n'au fost săvârșite de Români.

După înăbușirea răscoalelor s'au închis o mulțime de oameni compromiși, legea îi pedepsește, dar motive de dreptate națională cer ca ei să fie achitați și

lăsați liberi. S'au ales oameni din grămadă, luați după arătărilor logofetilor sau a micilor funcționari administrativi. Apoi cu acești oameni curtea cu jurați procedează în diferite orașe în altfel. Dl Iorga încheie prima parte a interpelării sale cerând să se obțină amnestierea, iar nu grațierea țăranilor răscoalați.

În partea a doua a interpelării oratorul vorbește de modul, cum s'au potolit răscoalele. Spune că în Moldova s'a procedat foarte bine, pe când în Muntenia s'au săvârșit acele orori inutile, de cari lumea a luat cunoștință din ziare. Dl Iorga crede că veștejind aceste sălbătăcii săvârșite de autoritățile civile și militare, are aprobarea întregii camere și că în fundul sufletului lor toți deputații îl aplaudă. Dacă n'ar fi așa, atunci de sigur că ar trebui să fie flușat, iar nu aplaudat. (Tribuna publică aplaudă). În continuare oratorul compară răscoalele din România cu mișcarea din sudul Franței, arătând că și acolo mulțimea s'a datat în acte brutale, incendieri, devastări, etc. Cu toate acestea camera și guvernul se întrec în Franța întru găsirea mijloacelor blânde de potolire a revoltei poporului și amnistia e de toți cerută.

În fine dl Iorga intră în desvoltarea celui de al treilea punct din interpelarea sa: cum s'au făcut alegerile, insistând în deosebi asupra căderii dlui Cuza la Iași.

Dsa regretă apoi, că oameni specialiști în chestiunile țărănești, nu au putut să intre în parlament, pentru a conlucra la opera reformelor.

Oratorul încheie spunând, că și-a făcut datoria, rămâne ca și guvernul să și-o facă. Adaugă că n'a făcut personalități și că speră că nu a supărat pe nimeni.

Sedința se suspendă.

După pauză ia cuvântul ministrul I. Brătianu și răspunde interpelărilor dlui Iorga. În ce privește acuzarea despre ingerințe electorale, spune că e nedreaptă. N'au fost ingerințe; dovadă că toți fruntașii politici ai țării sunt în parlament. În ce privește opera de legiferare ea este în curs.

În ce privește sprijinul dat de armată guvernului pentru potolirea răscoalelor, armata a dovedit că știe să și îndeplinească rolul. Se vor fi găsit poate și oameni între militari și între funcționarii administrativi, cari să nu fi fost la înălțime.

Suntem cu toții de acord, că baza noastră o formează țărănimea, și guvernul va face totul pentru dânsa. Amnistia este însă un act foarte grav, ea este apoi o prerogativă a Coroanei; guvernul va face însă tot ce-i va sta în putință și de aceea roagă majoritatea să aibă încredere în guvern, care trebuie să aibă în vedere siguranța statului și solidaritatea socială. (Aplauze).

Camera trece apoi în secțiuni.

Cronică bisericească.

Deslegarea penitentului.

Cu întrebarea: *Cari principii are spiritualul să le observe la deslegarea penitentului?* se ocupă „Candela” în numărul din urmă, dând următorul răspuns:

În privința deslegării trebuie spiritualul să observe următoarele principii:

1. *Deslegarea se dă penitentului capabil și demn.* Capabil e acel penitent, care poate distinge între faptele bune și rele, e la minte întreagă și are cunoștința necesară a învățăturii creștine. Iară demn e acel penitent, care simțește părere de rău pentru păcatele sale, le mărturisește cum se cuvine și e gata a împlini canonul impus, cu un cuvânt cel dispus ori aplicat la căință. Unui penitent capabil și demn i-se dă așadar deslegarea. Cu deosebire trebuie să se pretindă demnitatea. Simeon Tesalonicheanul zice în privința aceasta: „Mărturisirea deplină a păcatelor și zdrobirea inimei din suflet și umilința și părăsirea cea adevărată a faptelor celor rele și a păcatelor, urându-le din inimă și fugind de dănsule, și aplecarea către lucrurile pocăinței cu post și cu elemoziună, sunt prea bune și le învață părinții. Și să primești pe unul ca acesta cu dragoste. Însă cearcă și de vei pricepe, cumcă se căiește cu adevărat și va cere oarecare scurtare a canonului pentru căință, n'ai oprire la aceasta. Căci lucrul principal este, ca să se căiască, iar de nu ai îndrăzni la aceasta, poți afla exemple și dela sfinții părinți...”

2. *Deslegarea se oprește penitenților necapabili și nedemni sau nedespui la căință.* A deslega pe unii ca acestuia ar fi tot atâta cât a disonora sf. sacrameinte, a ținea pe cel păcătos în siguranță falsă, a-i alina muștrile conștiinței, a-l preda morții celei eterne, a abuza de puterea ce o are spiritualul, a te face părtaș de păcatele străine.

Sf. Ioan Chrisostom zice despre admiterea celor nedemni la sf. euharistie următoarele: „Nici cel fără de omenie, nici cel crud și neîndurat, nici cel cu totul necurat să nu se apropie aici. Acestea vi le spun atât vouă, celor ce vă comunicați, cât și vouă celor ce servind dați comunicătura. Căci e de lipsă a vă spune vouă aceste, ca cu mare scrupulositate să împărțiți darurile acestea. Nu-i mică pedeapsa ce vă așteaptă pe voi, dacă pe păcătosul cunoscut îl lăsați să se apropie de comunicătura mesei acesteia. Sângele lui se va cere din mâinile voastre. Fie principe, fie mai marele oștirii, ori chiar celce e înecunat cu diademă, oprește-l, dacă s'ar apropia cu nedemnitare. Mai mare putere ai tu aici decât el.... Eu unul mai bucuros voi să-mi perd viața decât să dau corpul Domnului unui nedemn, și mai bine voi să se verse sângele meu decât să dau sângele cel înfricoșat unuia ce nu e demn. Dacă după

V. Incercare la fundațiunea Gojdu.

Sofronie în 30 Martie 1896 îmi scrie: „Ni-se spune din Pesta, ca să competăm pentru un stipendiu din fundațiunea Gojdu, pentru că fundațiunea a crescut mai mare decum a proiectat-o Gojdu. Dacă nu va căpăta un stipendiu, voi fi silit pe Alexandru a-l trimite în România”.

Sofronie în 16 Sept. 1897 îmi comunică: „Fiul meu a fost respins cu rugarea pentru un stipendiu din fundațiunea Gojdu în sensul testamentului lui Gojdu”.

Sofronie în 6 Aug. 1900. „Indemnați, ca să ne mai rugăm pentru stipendiu din fundațiunea Gojdu, eri primirăm deciziunea comitetului fundațiunii Gojdu, prin care se comunică fiului meu, cumcă cererii dale pentru votarea unui stipendiu (ajutor) nu s'a putut satisface. Am aflat deciziunea, e dată din 31 Aug. 1897 Nr. 559 și e tipărită, adevărat îndatinată”.

VI. Incercare în România.

Sofronie în 30 Martie 1896: „Dacă Alexandru nu va căpăta stipendiu din fundațiunea Gojdu, atunci voi fi silit al trimite în România, unde cred, că îl va ajutama statul, căci în München sunt vro 20 de stipendiști de ai statului român.

Între cari vreo 5—6 jidovi cu stipendii de 200—300 de lei pe lună. Voi cere informațiune dela dl Nicolae Densusian”.

Sofronie în 2 Martie 1900 îmi scrie: „Alexandru și-a cercat norocul și în România pentru o bursă, dar i s'a răspuns, că nu sunt astfel de burse”.

Eu între actele lui Alexandru am documentul respectiv. Ministerul de culte și instrucțiune din România în 24 Nov. 1897 Nr. 74255 înștiințează pe Alexandru Liuba, că relativ la acordarea unei burse dela stat, nu poate satisface rugarea, de oarece nu dispune de nici o bursă defelul celei cerute!

*

Din toate vedem, că ce greutăți a avut sculptorul talentat pe cariera sa, până ce a absolvat și într-una adevăr s'a făcut sculptor. Din toate cele scrise, cei cu minte vor afla experiență din lumea română.*)

Sibiul, Iunie 1907.

Dr. Al. Marienscu.

*) Vezi și „Familia” Nr. 33 din 1906: biografia lui, și Paris și Fata cu fluiet din Nr. 39, schițe despre operele lui.

tat o parte din didactru, iar materialele pentru modelele de școală să capătă grație. Unicul favor, pe care îl pot avea academistii de sculptură, veniți din țări străine”. (Vezi biografia nrul 33 din „Familia” 1906).

La locul citat se arată, că regentul Bavariei a dispensat pe Liuba de didactrul întreg și i-a dat materiale pentru lucrările de școală. Tatăl Sofronie zice: Aceste favoruri încă au făcut pe an aproape 500 fl.

Informațiune.

Elevul dela academia de sculptură are lipsă de foarte multe spese, nu d. e. ca un jurist, teolog, filosof, cari au să și cumpere numai cărți. Lucrurile de sculptură se fac în atelier franc. (Werkstatt nemt., mihely ung.) adevărat în lucrătoare, cari sunt prevăzute cu tot felul de instrumente de oțel, mese etc. La autorul Rudolf Maison (Einteilung zur Bildhauerei Lipsa 1894) se află 126 de instrumente de lipsă la sculptură și mesele etc. pentru un atelier.

Eu întrebând pe Sofronie în privința atelierului el în 18 Sept. 1906 mi-a răspuns: Alexandru mi-a spus că el s'a

ortăcit cu un elev finlandez, ca să închirieze un atelier, vre-o 3 ani a avut atelier închiriat. Unul a plătit pe lună 23 marce, adevărat 276 de marce pe an (o marcă 60 cr., adevărat 175 florini pe an pentru un elev).

Sculptura se face de regulă după modele vii, (fată, fecior, bătrân etc.) Alexandru a trebuit să plătească o marcă pe o oră, a celui care a stat de model, când a lucrat ceva pentru sine și nu pentru școală.

Lutul a fost chilo cu 4 cr., la un bust trebuie 40 chilo, la un monument 3 măji de lut. Lui Alexandru i-a trebuit lut de 50 fl. pe an. Alexandru a lucrat și cu pastolin modele mai mici. Pastolinul e de 10-ori mai scump ca lutul. Mai multe modele de pastolin i-s'a oprit (reținut) la academia de sculptură. Am acasă vre-o 10 chilo de pastolin. Executarea în gips e scumpă, cea de marmoră de tot scumpă. Marmorul pentru un bust suie și peste 120 fl. după calitatea lui. Când Alexandru s'a înscris la academia de sculptură, în sala lui erau 29 de elevi, din acestia în anul al VI-lea numai cinci au absolvat cursul de compoziție.

multă cercare nu l-ai cunoaște pe cel nedemn, nu vei avea vină. Acestea am zis de cei cunoscuți, căci dacă îi vom îndrepta pe aceștia, atunci Dumnezeu repede ne va descoperi și pe cei necunoscuți. Iar dacă îi vom lăsa pe cei cunoscuți, atunci la ce ar avea Dumnezeu a ni mai face cunoscuți, pe alții? Acestea le zic, nu ca și când am avea tot numai a mostra și a opri, ci ca să îndreptăm și să avem grijă de ei. Astfel și pe Dumnezeu ni-l vom face îndurat și vom afla pe mulți împărțându-se cu demnitate și așa pentru îngrijirea și sânguină pentru alții vom primi plată mare (omil. 82 la Mat.).

Adevărat, că oprirea deslegării este o tăietură dureroasă în inima omului, dară dacă fără de dănsa vindecarea nu e posibilă, atunci întrelăsarea ei n'ar fi o faptă de îndurare, ci mai vârtos o faptă de neîndurare. Pururea să aibă spiritualii înaintea ochilor cuvintele: *Nar fi așa de lesne a păcătui, dacă n'ar fi așa de lesne a fi deslegat de păcate*. De altă parte ar greși acel spiritual, care neaflându-l dispus pre penitent, l'ar răspinge îndată și fără cruțare. Ci el să caute mai întâi a-l îndupleca la căință și la îndreptare, și să-i oprească deslegarea abia atunci, când nu i-ar succede aceasta și penitentul n'ar voi a aplica mijloacele ce i-le prescrie spiritualul spre îndreptarea vieții, iar noi să părăsească datina oea rea, ocaziunea la păcat, n'ar voi să restituască bunul străin ș. a. d. Dacă spiritualul e constrâns a opri deslegarea, să facă aceasta totdeauna cu blândete, spunându-i penitentului, că oprirea deslegării se face numai pentru binele sufletesc al lui, și cumcă deslegarea ar fi stricăciune, atât penitentului, cât și spiritualului.

Penitentele trebuie să arete căința pentru păcatul său, să-l părăsească păcatul fără doar și poate și atunci de abia poate primi cu demnitate deslegarea.

3. Deslegarea se amână, dacă dispozițiunea penitentului la căință e dubioasă. În acest caz se arete spiritualul penitentului mijloacele de îndreptare și să-i pună oarecare timp, în care să vină iarăși la mărturisire. Acest timp să se defigă astfel, ca să se poată ajunge scopul cel mai de aproape al amânării, adică delăturarea îndoielilor despre dispozițiunea mărturisitorului, de es. trei până la patru săptămâni, dacă penitentul e deprins a păcătui numai odată pe săptămână. Arătând păcătosul îndreptare în acest restimp, să se deslege, îndemnându-se la statornicie în propusul său, iară neaflându-se îndreptat, să i-se oprească deslegarea și să i-se prescrie mijloace de îndreptare mai puternice. Atât la oprirea cât și la amânarea deslegării să se comunice penitentului determinat, cumcă el este oprit dela sf. euharistie.

NOUȚĂȚI.

Maiestatea Sa. va pleca, după cum scriu ziarele dela Viena, Joi în 4 Iulie n. la *Ischl*, unde va sta, ca în toți anii, două luni.

Iubilenul Maiestății Sale. Ziarul oficial „Wiener Abendpost” este autorizat a comunica, cumcă Maiestatea Sa dorește, ca cu ocaziunea jubileului de 60 de ani dela suirea sa pe tron (2 Decembrie 1908) să se renunțe la sărbări mari și ca sentimentele de bucurie ale populațiunii să se manifeste mai cu seamă în acte de binefacere.

Arhiducele Frideric a fost numit din partea Maiestății Sale comandant suprem peste Landwehrul din Austria, în locul Arhiducelui Rainer, care a dinisioinat în 2 Maiu, din cauză de bătrânețe.

Prea S. Sa episcopul Ioan I. Papp a făcut în sărbătorile Rusaliilor vizitațiune canonică în mai multe comune din apropierea mănăstirii H. Bodrog. Prea S. Sa a plecat din Arad Sâmbătă, cu mare suită, până la mănăstirea H. Bodrog, unde a fost găzduit peste noapte. În ziua primă de Rusalii după săvârșirea utreniei în biserică mănăstirii a plecat apoi la Fenlac, unde i s'a făcut o primire splendidă. Aici s'a săvârșit sf. liturgie, iar după liturgie P. S. Sa a ținut poporului o predică instructivă. A doua zi a vizitat P. S. Sa

comuna fruntașe Secusigiu, făcându-se și aici frumoase ovațiuni. Și aici P. S. Sa a pontificat sf. liturgie cu asistență numărătoasă, ținând la sfârșitul serviciului o predică edificatoare, în care a combătut în deosebi luxul. Această vizitațiune a P. S. Sale a produs mare mângăere la popor, mai ales în vremurile aceste grele în cari ne aflăm.

Din Reichsrathul austriac. Marți s'a făcut alegerea biroului pentru noul Reichsrath austriac. Președinte a fost ales *Weisskirchner*, din partidul social creștin, vicepreședinti Dr. *Zacsch* (Ceh) și *Starinszky*, Polon.

Conferența păcii. Reprezentanții statelor, întruniți în *Haga* în conferența de pace, s'au împărțit în comisiuni și subcomisiuni, cari lucrează acum la propunerile, pe cari le vor face ședinței plenare. Regina *Wilhelmina* va aranja luni, în 1 Iulie, o mare serbare, în onoarea oamenilor păcii.

Adunarea generală a societății pentru fond de teatru român își va ține anul acesta adunarea generală în fruntașă comună *Cohalm*. Precum aflăm comitetul fondului de teatru a primit din partea fruntașilor români din *Cohalm* invitare în acest senz.

Examenul de maturitate din Sibiu. În anul acesta au dat cu succes examenul de maturitate la școalele medii din Sibiu următorii abiturienți români: la gimnaziul *săcesc*: *Mircea Russu*, *Coriolan Ștefan* și *Liviu Barzu*; la școalele reale superioare săsești: *Constantin Șimian*, *Dumitru Moisă*, *Ilie Topârcean* și *Trăian Georgescu*, iar la gimnaziul de stat: *Ioachim Tolciu*, *Ion Colbasi*, *Ion Fraticiu* și *Ion Olariu*.

Nou avocat român în Sibiu. Dnul Dr. *Alexandru Vasile* din Sibiu a depus în zilele trecute cenzura de avocat la tabla regească din *Marosvásárhely* și și-a deschis cancelaria advocațională aci, în Sibiu.

Concertul d-soarei Berta Binder, dat Mercuri sara în sala dela *Gesellschaftshaus*, a avut un succes desăvârșit. Sala a fost literalmente plină, căci biletele trecuseră toate încă în prima zi după anunțarea concertului, iar prestațiunile concertantei au fost artistice în toată puterea cuvântului. Programul lung și variat (15 puncte) a fost executat cu bravură și fără oboseală. Publicul sibian dornic de a auzi o adevărată artistă a rămas încântat de progresele ce le-a făcut d-soara Binder în arta cântării. A și răsplătit o cu aplauze furtunoase și meritare, precum și cu două buchete frumoase.

Dr. Aurel Nyilvan a făcut cenzura de avocat luni, în 24. Iunie n. în Budapesta.

Hymen. Dr. *Romul Veliciu* și domnișoara *Hortensia Raicu*, din Arad, fidațați.

Incunostiință. Aflăm dela corespondentul nostru din *Alba-Iulia*, că înscrierile elevilor la gimnaziul de acolo se fac la 1 Iulie a. c. st. n., deci părinții, din comunele apropiate și mai ales din părțile Munților Apuseni să grăbească în zilele prime ale lunii Iulie a face înscrierile pruncilor cari vin în clasa primă gimnazială, căci după acel termin nu se mai primesc. Clasă paralelă se va înființa numai dacă se înscriu 80—100 elevi, iar la cas contrar, rămân primii numai fiii orășenilor și ai celor de confesiunea romano-catolică, și ceilalți nu se primesc deloc.

Academia Română, a ținut Vineri ședință, în care Dl. *D. Onciul*, profesor universitar, a prezentat din partea baronului *Eudoxiu Hurmuzachi* 25 scrisori și alte manuscrise rămase dela părintele său. Cele mai multe scrisori sunt adresate de către *Vasile Alexandru*. Dl. Onciul studiind aceste scrisori a arătat, că poetul *Alexandru* își fixase în scrisul său încă din anii 1848 și 1849 o ortografie proprie, care nu diferă mult de cea actuală a Academiei și pe care marele poet a întrebunțat-o constant în activitatea lui literară. În aceeași ședință dnul *C. Erbiceanu*, membru al Academiei române, a dăruit mai multe manuscrise și documente de valoare istorică și filologică.

Milionară pe bină. În Copenhaga va pași în curând pe bină flica unui milionar din Dania, care are o deosebită trageră către bină. Dacă are și talent, nu ne spune gazeta din care scoatem știrea.

Din nervozitate. În Viena s'a spânzurat medicul și scriitorul Dr. *W. Deutsch*, din motivul, că nervozitatea îl tortura atât de mult, încât nu mai putea să doarmă.

Pădurea episcopiei. Preasfinția Sa, Episcopul gr. cat. român Dr. *Demetriu Radu* a dat în exploatare 16,000 de jugăre din pădurea episcopiei sale, unei firme din Belgia, pe prețul de trei milioane și jumătate coroane. Contractul a fost prezentat ministrului de culte și instrucțiune publică spre aprobare.

Faptă laudabilă. Consiliul comunal al orașului *Kecskemét* a cumpărat cu cinci milioane cor. moșia din nemijlocita apropiere a orașului, de vre'o 12,000 jughere, proprietatea principelui *Filip-Coburg*, în scopul ca să o parceleze și să o împartă între țărani. Iată un mijloc bun pentru împedecarea emigrărilor la America.

Lăcuste. În jurul Dobriținului s'au ivit și anul acesta lăcustele în roșii mari, dar au fost pustiite în mare parte, iar cele puține cari au mai rămas vor fi nimicite în cursul săptămânii acesteia.

Și-au bătut profesorul. Cinci studenți din *Hódmezővásárhely*, cari au dat anul acesta examenul de maturitate, doi cu foarte bine, trei cu bine, au atacat pe stradă, după examen, pe unul dintre profesorii lor, și l-au bătut bine, după cum spuneau, din motivul, că prea mult i-a năcăjit peste an S'a deschis cercetare, ear profesorul bătut e afară de ori ce primedie.

Scandal în teatrul din Arad. Ziarul „Tribuna” scrie următoarele: „Sămbătă s'a dat în Arad piesa „Az elnémult harangok”, de *Rákosi Victor*. Rolul principal l-a jucat celebrul artist *Gál Gyula* din Budapesta, ceace n'a împedecat însă pe o parte din public să fluere și să hui-duiască, așa că a trebuit să se lase cortina în mijlocul actului. Cei cari au demonstrat au voit de sigur să condamne în felul acesta tendința perversă a piesei și se ia în felul acesta satisfacție pentru injuria la adresa neamului românesc.”

Un practicant cu 3—4 cl. gimnaziale, creștere bună și deștept, se primește la *Librăria arhidieceșană*, Sibiu. Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze rugărilor împreună cu atestatul de botez și școlar. Comisiunii administrative a *Librăriei și Tipografiei arhidieceșane*, Sibiu.

Petrecere în Mercurea. Tinerimea română din *Mercurea* invită la petrecerea de vară împreună cu producțiunea teatrală și cântări, ce o va aranja Duminecă în 17/30 Iunie în parcul școalei gr. ort. de acolo. Inceputul la 4 ore d. a. Programul conține trei cântări, executate de corul școlarilor, un monolog comic de *Alexandru* și „*Ruga dela Chișeteu*” de *Isosif Vulcan*.

Nr. 31—1907.

Convocare.

În înțelesul §§-lor 12 și 13 din statute membrii „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se convoacă în

Adunare generală ordinară pe Duminecă, în 30 Iunie 1907, la 11 oare a. m. în localul Casinei române din loc.

Ordinea de zi a adunării este:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Raport despre activitatea comitetului în 1906.
3. Revizuirea rațiociniului pe 1906 și statorirea bugetului pe anul 1908.
4. Propuneri eventuale.
5. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Din ședința comitetului „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, ținută în 24 Maiu 1907.

Maria Cosma
președintă.

Dr. Ben
secretar.

Cărți și reviste.

„*Vatra școlară*”, revistă pedagogică Anul I. nr. 6 cuprinde: Dr. P. Șpan: Momentele mai însemnate dela sinodul arhidieceșan. Dr. I. Lupaș: Seminarul „*Andreian*” și misiunea lui. Petru Bura: *Felul. Lecțiune practică din Mineralogie*. V. Stan: Căvântare la deschiderea conferinței învățătoresci din cerc. XVI. Dare de seamă. Informațiuni. Avis. Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor nr. 30.

Epoca colonizării Sașilor în Ardeal, studiu arheologic-istoric, de M. N. (retipărire din „*Răvașul*”). Preț 20 fileri. Cluj, tipografia „*Carmen*”.

Poșta ultimă.

După patruzeci de ani.

În urma ideii lansate din partea părintelui *Gavril Mureșan* din Jimborul-mare, cinci preoți și un mirean și-au dat întâlnire astăzi în Sibiu dintre absolvenții de teologie din anul 1866/7, pentru a se revedea după patruzeci de ani de când au părăsit seminariul Andreian. Sunt următorii: *Gavril Mureșan*, *Ioan Pop*, *Alexandru Danciu*, *Vasile Metea* și *Constantia Prie*, preoți, apoi dl. *Deian*, executor reg. în Sibiu.

Patru preoți dintre cei întruniți au oficiat liturgia și apoi parastasul pentru colegii și profesorii decedați, în catedrală, sub conducerea P. C. Sale a domnului protosincol, director seminarial, Dr. *Eusebiu R. Roșca* și cu cooperarea diaconilor *Vasile Stan* și Dr. A. *Crăciunescu*, prof. sem. apoi toți au făcut vizită Excelenței Sale, Arhiepiscopului și Metropolitului *Ioan Meșianu*, iarăși sub conducerea dlui protosincol Dr. E. R. Roșca.

La alocuțiunea acestuia I. P. S. Sa a răspuns cu cuvinte pârinatești și pline de învățătură.

Vom mai reveni.

Din public.†)

Mulțămite publice.

(*Convenirea socială a Reun. sod.*)

Ne împlinim plăcuta datorință a exprima și pe această cale mulțămite și recunoștința Reuniunii noastre tuturor celorlora, cari pătrunși de importanța clasei noastre de mijloc, țin ca și prin fapte să manifeste sentimentele lor față de această clasă, și ridicându-i moralul, încurajând-o prin prezența lor la producțiunile noastre și sprijinindu-o cu obolul lor. Îndeosebi mulțămim dlui profes. seminarial A. Bena, care a binevoit a primi cu mulță prevenire și de data aceasta, acompaniarea la clavier, dlui Candid Popa pentru zelul cel desvoltat la instruirea corului, solistului dl I. Stanciu, măestru zugrav de case, coriștilor și următorilor suprasolvenți: sublocot. Romul Boldea 3 cor., Ieronim Preda, contabil-corespondent în Linz a/D., 5 cor., Dem. Cuntan, profesor sem., Teodor Filipescu, chemist, Serajavo, Elie Câmpian, inv., Agârbiciu, Pant. Lucaș, căpitan în pens., fiecare câte 2 cor., Teodor Moldovan, măestru cismar, Sora Drăgoiu, soția de cursor consistor, Ioan Stoica, măestru pantof, Avrig, fiecare câte 1 cor., Zaharie Moga, măestru covrigar, Ioan Imbăruș, expeditorul „*Foii Poporului*”, fiecare câte 40 bani, I. Coroiu, sod. croitor și Alexandru Dămian, măestru rotar, fiecare câte 20 bani și în fine tuturor aceloră, cari au contribuit cu banul lor în „*Pălăria Dzeu vede*” purtată de subscrisul președinte, cu care s'a adunat 14 cor. 67 bani în favorul fondului văduvelor și orfanilor.

Sibiu, 26 Iunie 1907.

Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prez.

Stefan Duca
notar.

Cu ocaziunea concertului împreună cu teatru dat de tinerimea noastră din Stremți au binevoit a face suprasolviri următorii P. St. domni: Dr. *Vasile Bologa*, director în Sibiu 4 cor. 10 fil., *George Cutean*, preot Oarda de jos 1 cor., *Aurel Todor*, croitor 3 cor., Dr. *Simon Ari* 2 cor., *Salamon Simon* 2 cor., *Krengl Sándor* 2 cor., *Löwe Dezső*, notariu 10 cor., *Liviu Bitea*, contabil la „*Piatra*” 1 cor., *Călugăr N.*, învăț. 2 cor., *Löwe Max* 3 cor., *Weisberger* 2 cor., *Muntean Iacob* 1 cor., *Ioan Teculescu*, protopresbiter 2 cor., *Ioan Frâncu*, preot Cetea 1 cor., *Vasile Macsa*, preot Gârbova de sus 1 cor., *Klein Mihály* 2 cor., *Rațu Eftim* 1 cor., *Petru Raica*, cantor Cetea 1 cor., *Kis Balint*, proprietar 2 cor., *Rațu Gavrilă*, proprietar Teiuș 1 cor. Suma tuturor înrătelor a fost de 110 cor. 70 fil., iar eşitele (speșele) de 79 cor. 42 fil., rămâne pentru augmentarea bibliotecii 40 cor. 28 fil. Atât P. St. domni suprasolvitori, cât și st. domni participători li-se exprimă și pe această cale cea mai sinceră mulțămite.

Stremți, 11/24 Iunie 1907.

Eremia Piescu
preot.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacțiunea nu primește răspunderea.

[162] 1-1

Convocare.

Prin aceasta se convoacă adunarea generală de constituire a asociației „Solidaritatea”, asociație de institute financiare, care va avea loc în Sibiu, în localul institutului de credit și de economii „Albina”, (strada Baier Nr. 1), eventual în Casa națională, în 16 Iulie n. a. c., la 10 ore a. m. cu următorul

Program:

1. Constituirea adunării generale.
2. Raportul fondatorilor despre subscrierile intrate și plățile făcute și darea absolutului pentru fondatori.
3. Deciziune cu privire la constituirea societății.
4. Stabilirea statutelor.
5. Alegerea direcțiunii.
6. Alegerea comitetului de supraveghere.
7. Fixarea taxelor și diurnelor revizorilor experți.

In numele fondatorilor:

P. Cosma

Nr. 5745 bis. 1907

[161] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III Socet cu filiile Poiana Rechiței și Runcul mare, protopresbiteratul Hunedoarei se descrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate la coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform neregulamentului în vigoare, până la termenul indicat, consistoriului arhidiecezan, având în termenul indicat în regulamentul, a se înfățișa înaintea alegătorilor, pentru a cânta, respectiv a ofiția și cuvânta.

Sibiu, 5 Iunie 1907.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 287—1907

[158] 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Poiana-porcului, în protopresbiteratul gr. or. Cetatea-de-piatră, se descrie concurs cu termen de 50 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor parohiale dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta cererile lor, instruite conform neregulamentului în vigoare, subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, având a se prezenta la biserică spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Lăpușu-unguresc, 6 Iunie 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tracului Cetatea-de-piatră, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Duma
protopresbiter.

[157] 2-3

Publicațiune.

Comuna bisericăscă Tohanul-Nou, prin aceasta aduce la cunoștință publică cumcă în 7 Iulie st. n. la 10 ore a. m. dă în întreprindere prin licitațiune minuendă renovarea edificiului școlii gr. ort. locale.

Licitațiunea se va ține în edificiul cel vechiu al școlii din loc.

Prețul de strigare este cu 2900 coroane, iar vadiul este de 10% din prețul de strigare.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare sunt expuse spre vedere publică la președintele comitetului parohial din loc.

Tohanul-Nou, 21 Iunie 1907.

Ioan Briota
prez. com. parohial.

Nr. 260—1907

[129] 1-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a în Glodgilești, protopresbiteratul Iliei, pe baza ordinului consistorial dtdo 8 Maiu a. c. Nr. 4306 Bis, prin aceasta se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și înainta suplicile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta, resp. a ofiția și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Iliei, în conțelegere cu comitetul parohial concert.

Ilia, la 9 Iunie 1907.

George Oprea
protopresbiter.

Nr. 260—1907.

[160] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a din Băraști cu filiile Dumești și Lungsoara, protopresbiteratul Iliei, pe baza ordinului consistorial dtdo 29 Maiu a. c. Nr. 5938 Bis, prin aceasta se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Concurenții au a-și înainta suplicile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, și până inclusive 8 zile înainte de sinodul parohial electoral se pot înfățișa înaintea alegătorilor pentru a cânta respective a ofiția și cuvânta.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Iliei, în conțelegere cu comitetul parohial concert.

Ilia, la 9 Iunie 1907.

George Oprea
protopresbiter.

Nr. 208—1907

[152] 1-3

Publicare de licitație.

Casa, ce formează lăsamântul după Susana Haas născ. Eichinger, aflătoare în Nagyszeben pe Hunds-Rücken sub Nr. 23 și descrisă în Prot. fund. Nr. 700 sub Nr. Top. 1385, 1386, se va vinde prin licitațiune benevolă în 5 August a. c. la 9 ore a. m. în cancelaria mea.

Prețul strigării e 16,000 cor.

Condițiunile detaliate se pot privi în biroul meu în orele oficioase.

Nagyszeben, în 27 Aprilie 1907.

Dr. Benjamin de Svastits
notar public regesc.

Se caută un

învățăcel de prăvălie

absolvent de 2 clase reale sau gimnaziale și să cunoască în vorbire, pe lângă limba română și parte din germană și maghiară.

Poate ocupa locul numaidecât, pe lângă condițiuni avantajoase în prăvălia mixtă a lui **Ilie Floașiu, Mercurea.**

[153] 2-3

VASILIE BANN

SIBIIU

str. Ocnei 7 — str. Faurului 16

în casa sa proprie „La Cizma roșie”
cel mai mare

depozit de încălțăminte

pentru bărbați, femei și copii. Pentru provincie comanda se trimite recomandate, la caz de nu corespund, se primesc îndărpt în schimb. [90] 12—

Pentru economi!

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai buu. De mare înșămăntate este pentru oricare econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta se urcă valoarea, adică prețul vitelor, porcilor și cailor. Prețul 60 fileri.

Moartea cloșanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stărpirea acestora. Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe când altcum nu ne ouă, sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii sufer mult de mâncărimea păduchilor, prin care mâncărime sunt reținuți în îngrășarea și dezvoltarea lor, ba chiar slăbesc, încât în loc de a li se ridica prețul, chiar perd din valoare. Fiecare econom să întrebuințeze această unsoare. Prețul 20 și 40 fil.

Extracte pentru prepararea rumului și diferitelor liqueruri. Cine voește a-și prepara rum și liqueruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru a prepară 1 litră (st.) 40 fileri. Tot atâta și pentru rachiu de prune, drojii, slivovită, borovicka și altele.

Thea foarte fină și bună. Prețul 1 pachet 20 fil., 1 kg. 3 și 4 cor.

Syrup de zmeură. Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahar rafinat. 1 kg. i cor. 20 fil.

Tinctură contra picioarelor și mânilor înghețate. 70 fileri.

Tinctură contra bătăturilor (ochi de găină). 70 fileri.

Cereți preț-courantul cel mare și-l primiți gratuit.

Toate acestea se capătă la:

Cornel Demeter

apotecar în Szászváros, piața școlii Nr. 37.

[95] 11-52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(2) 27-41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate gratis.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tăuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde orice încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oicios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 8.—

Prețul aparatului mic e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. 11 5

„Eспедиție din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MULLER ALBERT, Budapesta,

V/27, strada Vadász 34 colțul.

REVERENZI

— In calitatea cea mai bună și ieftină, se pregătesc la —

„Croitoria Universală”,

Ioan Petrașcu,

strada Cisnădiei Nr. 32 SIBIIU — NAGYSZEBEN strada Cisnădiei Nr. 32

[143] 2-5